

Kritik mot Polismyndigheten bl.a. för att en kvinna som var omhändertagen för berusning inte fick använda toaletten under natten och för att hon inte erbjöds något att skyla sig med när hon endast fick ha underkläder på sig

Beslutet i korthet: En kvinna hade omhändertagits för berusning och bad att få använda toaletten. Personalen i polisens arrest hänvisade henne till att kissa i ett hål i golvet utan möjlighet att spola. Anledningen till det var huvudsakligen en lokal rutin vid arresten enligt vilken frihetsberövade personer normalt inte tas ut ur cellerna för toalettbesök mellan klockan 22.00 och 7.00. I beslutet uttalar JO att en sådan rutin inte är acceptabel och inte heller förenlig med hur den som är intagen i en polisarrest ska bemötas och behandlas. JO kritiserar Polismyndigheten för att kvinnan hänvisades till att uträtta sina behov i ett hål i golvet när hon bad att få använda toaletten.

JO uttalar också att rätten för en frihetsberövad person att använda en toalett i vissa fall kan behöva begränsas, t.ex. om den frihetsberövade personens tillstånd är sådant att han eller hon inte kan tas till en toalett, och att det är godtagbart att en frihetsberövad person ibland kan behöva vänta på att få besöka toaletten om det är nödvändigt av säkerhetsskäl eller på grund av arrestantvakternas arbetsbelastning. JO framhåller dock att bemanningen i en arrest måste vara dimensionerad så att det under dygnets alla timmar är möjligt att låta frihetsberövade personer besöka en toalett inom rimlig tid.

JO kritiserar också Polismyndigheten för att kvinnan endast fick ha underkläder på sig i arrestlokalen och för att hon inte erbjöds t.ex. en filt att värma och skyla sig med.

Anmälan

I en anmälan till JO förde AA och BB fram klagomål mot Polismyndigheten, polisregion Nord, bl.a. för hur BB behandlades i polisens arrest sedan hon omhändertagits för berusning. De anförde huvudsakligen följande.

På polisstationen tvingades BB att ta av sig alla kläder inför tre manliga poliser eller arrestantvakter. Hon fick endast ha trosor på sig. På natten bad BB vid tre tillfällen att få gå och kissa och byta sin binda. Arrestantvakterna svarade att hon fick kissa på golvet och tittade sedan på när hon gjorde det. Hon var därefter naken i cellen i flera timmar.

Utredning

Polismyndigheten (CC) yttrade sig om behandlingen av BB i arresten. Inför yttrandet hade de befattningshavare som deltagit i omhändertagandet och tillsynen av BB fått tillfälle att lämna upplysningar.

Polismyndigheten anförde att BB fördes in till polisstationen i Sundsvall den 21 augusti 2016 kl. 0.20 av polisassistenterna DD och EE. Vid avvisiteringen fick hon lämna ifrån sig vissa klädesplagg. DD och EE satte in BB i en cell kl. 0.28 efter beslut av stationsbefälet FF. DD gjorde en säkerhetsbedömning av BB och beslutade om tillsyn var femtonde minut. Tillsynen av BB utövades av arrestantvakterna GG och HH. BB frigavs kl. 5.48 efter beslut av FF.

De berörda befattningshavarna lämnade följande upplysningar.

Stationsbefälet

FF, gruppchef i lokalpolisområde Medelpad, har uppgivit i huvudsak följande. Han tjänstgjorde som stationsbefäl och hade till uppgift att förmanspröva omhändertagandet av BB. EE och DD föredrog ärendet för honom i samband med att förmansprövningen genomfördes i arresten. Avvisiteringen genomfördes av EE och skedde avskilt utan insyn från manliga kollegor. Efter att avvisiteringen var genomförd leddes BB in i en poliscell. BB hade vid det tillfället på sig en body som liknade ett linne med tillhörande trosa (likt en baddräkt). Det gjordes aldrig gällande att BB vid tillfället hade sin menstruation. Det nämndes aldrig i sammanhanget att hon hade binda eller tampong. Arrestpersonalen tillät BB att lämna cellen för att kissa, efter att ha kontrollerat saken med honom. Inte heller då nämndes att BB hade mens. Detta skedde någon timme efter att förmansprövningen hade genomförts. Han var vid tillfället ute i arresten och bevittnade när BB under ledning av arrestpersonalen besökte toaletten. Detta är emellertid inte infört i tillsynsbladet och anledningen till det är oklar. BB nämnde vid toalettbesöket att hon aldrig hade känt sig mer kränkt. Hon sade även att hon inte kunde kissa. BB hade vid det tillfället på sig sin body. Arrestpersonalen som löpande genomförde tillsyn av BB berättade för honom att hon själv hade klätt av sig naken i cellen för att använda sin body likt ett täcke. Hans uppfattning är att BB behandlades väl av samtlig personal.

Övrig polispersonal

DD har uppgivit i huvudsak följande. Han genomförde intransporten av BB tillsammans med kollegan EE. Han kan inte minnas vem som gjorde skyddsvisitationen av BB innan hon blev insatt i bilen. BB var kraftigt berusad, luktade alkohol och var labil i sitt humör. Han föredrog ärendet för FF som beslutade att omhändertagandet skulle bestå. EE genomförde en första visitation av BB:s smycken, skor och andra tillhörigheter bakom en skiljevägg utan insyn från honom eller de andra som fanns i inskrivningsrummet. EE genomförde senare en andra och grundligare visitation av BB i cellen, även denna utan insyn från övrig personal som vistades i inskrivningsrummet. Han var ansvarig för att skriva avvisiteringsblanketten medan EE var fysiskt närvarande vid avvisiteringen av BB. Han var inte närvarande vid avvisiteringen inne i arresten och deltog inte i diskussionen om vad BB skulle ha på sig. Han kan inte erinra sig att BB uppgav att hon hade mens eller behövde besöka toaletten i samband med att hon sattes in i cellen. [— —]

EE har uppgivit i huvudsak följande. [— —] DD hade tillsammans med sin kollega omhändertagit en kvinna enligt LOB. Eftersom DD åkte i en patrull med en manlig kollega och avvisiteringen av kvinnor ska skötas av en kvinna, åkte hon med DD in till arresten för att ombesörja avvisiteringen. [— —] Väl inne i

arresten placerades BB på en avskild bänk eftersom det var fullt på de ordinarie avvisiteringsbänkarna. Avvisiteringen inne i arrestlokalen gjordes för att plocka av BB hennes tillhörigheter såsom smycken och skor. DD befann sig i närheten, likaså stationsbefälet FF. FF förmansprövade omhändertagandet och lät det bestå. Hon tog ensam med sig BB in i en cell för en grundlig avvisitering i avskildhet. När det gäller kvinnor brukar de ta med dem in i cellen för att se till att de inte har otillåtna föremål innanför kläderna och ta av bl.a. behå. Som hon kommer ihåg det hade BB en body på sig och fick behålla denna på. BB hade i vart fall klädesplagg på sig. Hon kommer inte ihåg vad för sorts plagg BB hade på sig på nederkroppen när hon fördes in till arresten. Normalt tillåter man ett par byxor och om BB inte hade dessa på sig i cellen så berodde det troligtvis på att hon hade tagit av sig dem och inte satt på sig dem igen. Strumpbyxor brukar de normalt ta av inne i cellen. [– –] Att DD står som ansvarig för avvisiteringen är nog endast en felskrivning eftersom det var hon som avvisiterade BB. DD skötte dokumentationen och låste in BB:s tillhörigheter i skåpet och var närvarande på det sättet. Hon lämnade därefter cellen och bad arrestantvakten låsa dörren. BB nämnde inget om att hon hade mens eller ville gå på toaletten i samband med avvisiteringen. [– –]

Arrestantvakterna

GG har uppgivit i huvudsak följande. Han arbetade som arrestantvakt den aktuella natten. Han kommer väl ihåg omhändertagandet av BB. Hon kom in tillsammans med sin pojkvän och dennes vän. BB var mest ledsen och han hjälpte till att leda in henne till polisstationen tillsammans med EE. Den aktuella natten hade de tio till elva stycken LOB:ar att hantera. EE ledde in BB i vad som kan beskrivas som ett litet rum, där hon avvisiterades. Han var inte med när BB avvisiterades men är helt säker på att ingen man var närvarande eftersom män aldrig är med när kvinnor avvisiteras. Det finns två andra avvisiteringsplatser men dessa är öppna. Man använder främst det lilla rummet för att avvisitera kvinnor. Han känner inte till vilka överväganden som gjordes när det gäller vilka kläder som BB fick ha på sig. Hon fick emellertid ha på sig en grå body och trosor. Behå får man aldrig ha på sig i en arrestcell. Vanligtvis får man ha på sig ett klädesplagg på nederkroppen och ett på överkroppen. I arrestcellen klagade BB på att hon frös. Ändå hade hon tagit av sig bodyn och använde den som en kudde. Enligt hans uppfattning var det självförfållat att BB kom att ligga i arresten halvnaken. Det är riktigt att BB ringde på klockan under natten och att hon grät. Hon sade emellertid inte att hon hade mens, men däremot att hon ville kissa. Han svarade henne att hon fick uträtta sina behov i hålet som fanns i golvet, vilket är i enlighet med huvudregeln. Om BB skulle ha fått lov att gå på toaletten skulle hon behövt ha med sig en kvinnlig vakt eftersom den omhändertagne måste bevakas hela tiden. Efter ca tre timmar tilläts BB ändå att använda toaletten, men när de väl kom fram avböjde hon och gick alltså inte på toaletten. Eftersom de hade fullt upp den aktuella natten skrev de inte upp att BB erbjöds ett toalettbesök. Det är den enda miss som de har gjort. De erbjöd BB toalettbesöket för att vara snälla. Om BB hade sagt att hon hade mens hade han tagit kontakt med patrullen.

HH har uppgivit i huvudsak följande. Han var inte närvarande under avvisiteringen av BB och känner därför inte till vilka överväganden som gjordes i samband med denna. Normalt tilläts en intagen att ha ett plagg på överkroppen och ett plagg på underkroppen. Behå är emellertid inte ett tillåtet plagg. I vissa fall kan arresten bistå med kläder, om den intagne skulle behöva det. Ibland finns det emellertid inte tillräckligt med kläder att låna eftersom de kan ha skickats iväg på tvätt. Den aktuella kvällen hade de drygt tio intagna i arresten. Flera var aggressiva och ett flertal var anhållna. Han blev involverad i tillsynen av BB från det att hon låstes in i arrestcellen. BB var oförstående och upprörd när hon låstes in i cellen. Hon var endast iklädd en body och trosor. BB ringde flera gånger på klockan och uppgav att hon var kissnödig men hänvisades att göra sina behov i det avloppshål som finns i golvet för detta ändamål. Det är inte möjligt att spola

men det finns tillgång till vatten i arrestcellen som kommer från ett hål i väggen när man trycker på en knapp. Normalt tas inte personer som sitter intagna för LOB ut för t.ex. toalettbesök. Det beror dels på säkerhetsskäl, dels för att det inte finns tid. Den aktuella kvällen var det endast manlig personal i tjänst vilket också inverkad. Efter att BB nästan brutit ihop i cellen tilläts hon ändå att gå på toaletten. Av förbiseende och på grund av det ansträngda arbetsläget noterades inte toalettbesöket på tillsynsbladet. BB gick på toaletten med dörren stängd men uppgav att hon inte hade kunnat kissa. BB nämnde inte vid något tillfälle att hon hade mens eller att hon behövde byta binda. I arresten finns bindor att tillgå om någon intagen behöver det. Om BB hade nämnt att hon behövde byta menstruationsskydd hade hon fått en binda.

Polismyndigheten redovisade följande bedömning.

Kroppsvisitationen av BB

Utredningen ger vid handen att BB kroppsvisiterades enligt 4 kap. 2 § häkteslagen när hon ankom till arrestlokalen. En första avvisitering genomfördes av EE, bakom en skiljeväg eller i ett litet rum, och BB fick i detta läge lämna ifrån sig skor, smycken och vissa andra tillhörigheter. En andra och grundligare avvisitering av BB genomfördes lite senare av EE i arrestcellen. I samband med denna fick BB klä av sig merparten av sina kläder, så att hon endast var iförd en body och trosor.

Polismyndigheten konstaterar att den polis- och arrestantpersonal som var involverad i omhändertagandet och tillsynen av BB har uppgivit att båda avvisitationerna skedde avskilt och utan insyn från manlig personal. Även om det i protokollet angivits att DD var ansvarig för avvisiteringen och att EE endast var närvarande vid denna, framgår av den berörda personalens uppgifter att båda avvisitationerna utfördes av EE. Ingenting har således framkommit som tyder på att BB fick ta av sig alla kläder, förutom body och trosor, inför manlig personal. Enligt Polismyndighetens bedömning har kroppsvisitationerna av BB i detta avseende därmed utövats i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap. 7 § häkteslagen och de tjänsteföreskrifter som tillämpas för arresten i Sundsvall.

Enligt Polismyndighetens uppfattning förefaller frågan om vilka kläder som BB skulle tillåtas att ha på sig i arrestcellen inte ha varit föremål för några närmare överväganden trots att det var känt att den intagne som huvudregel har rätt att ha ett klädesplagg på överkroppen och ett på underkroppen. Situationen förefaller således inte ha varit sådan att BB t.ex. hade ett snöre i sina byxor som hon vägrade att avlägsna eller att hon erbjudits att låna byxor eller en filt men avböjt. Enligt Polismyndighetens uppfattning är det tveksamt om en body kan anses utgöra ett klädesplagg för underkroppen. Det är också tveksamt om BB kan sägas ha haft något att skyla sig med, vilket Polismyndighetens egna föreskrifter anger och JO framhållit i tidigare beslut. Polismyndigheten anser därför att avvisiteringen, som medförde att BB endast tilläts ha på sig en body i cellen, innebar en avvikelse från huvudregeln som föreskriver att den intagne även har rätt att bära ett klädesplagg för underkroppen. Denna avvikelse fordrade därför att ett beslut fattades av ansvarigt befäl, dvs. i det här fallet stationsbefälet. Alla beslut som fattas avseende den intagne ska dokumenteras i arrestant- eller omhändertagandebladet. Polismyndigheten anser därför att beslutet och skälen för att BB inte bar annat klädesplagg än en body i arrestcellen således även borde ha dokumenterats. När det gäller kläder på överkroppen noterar myndigheten att hon själv har tagit av sig sin body.

Den övriga behandlingen av BB i arresten

Utformningen av polisarresten

Utredningen i ärendet har visat att den aktuella cellen var utrustad med ett hål i golvet där den intagne är hänvisad att göra sina behov. I cellen finns även tillgång till vatten genom att man trycker på en knapp. Enligt Polismyndighetens

bedömning har den arrestcell som BB vistades i således varit utrustad på föreskrivet sätt. Hennes rättigheter har härigenom inte åsidosatts.

Rätten till hygienvård

Polismyndigheten konstaterar att den polis- och arrestantpersonal som hanterade omhändertagandet och tillsynen över BB varken kände till att hon hade mens eller att hon behövde byta menstruationsskydd. Polismyndigheten anser att utlämnande av menstruationsskydd förutsätter att en intagen aktivt efterfrågar detta. Eftersom berörd personal inte har haft kännedom om BB:s behov i detta avseende anser Polismyndigheten att hennes rättigheter inte har åsidosatts.

Rätten till toalettbesök

Vad gäller BB:s klagomål om att hon inte tilläts gå på toaletten, konstaterar Polismyndigheten att det under den tid som BB vistades i arrestcellen rådde "natt" mellan klockan 22.00 och 7.00, vilket innebär att frihetsberövade normalt inte tas ur sina celler för t.ex. toalettbesök under denna tid.

Mot denna bakgrund anser Polismyndigheten att det inte var fel av personalen i arresten att hänvisa BB till att göra sina behov i det för ändamålet avsedda hålet i golvet. Enligt Polismyndighetens uppfattning har hennes rättigheter härigenom inte åsidosatts.

Dokumentation

Polismyndigheten kan konstatera att dokumentationen såvitt avser BB:s toalettbesök har brustit. Ansvarig personal har vidgått misstaget och uppgivit att orsaken var den höga arbetsbelastningen. Detta är förstås inte någon godtagbar ursäkt.

Rättslig reglering

Behandling av den som förvaras i en polisarrest

I häkteslagen finns grundläggande bestämmelser om hur den som förvaras i en polisarrest ska behandlas. Som en allmän utgångspunkt anges där att varje intagen ska bemötas med respekt för sitt människovärde och med förståelse för de särskilda svårigheter som är förenade med ett frihetsberövande, samt att verkställigheten ska utformas så att negativa följder av frihetsberövandet motverkas. (Se 1 kap. 4 och 5 §§ häkteslagen.)

Kroppsvisitation av den som ska tas in i en förvaringslokal

Den som ska tas in i en förvaringslokal ska senast vid ankomsten kroppsvisiteras för att söka efter otillåtna föremål, om det inte är uppenbart obehövligt (4 kap. 2 § häkteslagen).

En kroppsvisitation får som huvudregel inte utföras eller bevittnas av någon av motsatt kön som inte är läkare eller legitimerad sjuksköterska (4 kap. 7 § häkteslagen).

Den som kontrolleras vid en kroppsvisitation ska visas all den hänsyn som omständigheterna medger (13 § första stycket häktesförordningen).

Rätt till kläder

En intagen ska vid behov förses med kläder och skor. Tillgången till kläder och skor får begränsas om det är nödvändigt för att förhindra att den intagne

allvarligt skadar sig själv eller någon annan. Den intagne bör alltid ha något att skylla sig med och får inte vistas i arresten utan kläder under längre tid än vad som är nödvändigt för den intagnes egen säkerhet. (Se 3 kap. 3 § Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om polisarrest, PMFS 2015:7, FAP 102-1, och det allmänna rådet till den bestämmelsen.)

JO har tidigare framhållit att det inte är acceptabelt att låta en person vistas i arresten utan kläder under en längre tid och att den omhändertagne normalt bör erbjudas ersättningskläder, en filt eller något liknande om han eller hon fråntagits sina kläder av säkerhetsskäl. (Se bl.a. JO:s beslut den 29 juli 2013, dnr 6237-2012 och 6914-2012, den 26 september 2016, dnr 2817-2015, och den 9 mars 2017, dnr 6542-2015.)

I polisarresten i Sundsvall tillämpas arbetsinstruktioner som fastställts av den tidigare Polismyndigheten i Västernorrlands län. Av punkt 5.1.1 framgår att den som sätts in i arresten i Sundsvall inte får ha livrem eller kläder med snören och att han eller hon endast får ha på sig en tröja, ett par kalsonger eller trosor, ett par strumpor och ett par byxor, om ansvarigt befäl inte beslutar om något annat. Kläder lånas ut endast om det finns skälig anledning, t.ex. att den intagne har byxor eller tröja med snören i som inte kan tas ur.

Rätt till toalettbesök

En intagen ska ha möjlighet att dagligen sköta sin personliga hygien och få nödvändig utrustning för detta ändamål (se 3 kap. 2 § PMFS 2015:7, FAP 102-1).

Enligt arbetsinstruktionerna ska en arrestantvakt se till att frihetsberövade får möjlighet till hygienvård (punkt 2.2.2). Vidare framgår det av instruktionerna att det normalt inte ska förekomma att frihetsberövade tas ut ur cellen för toalettbesök mellan klockan 22.00 och 7.00 (punkt 6).

Dokumentation

För intagna i polisarrest ska det föras en journal i form av ett arrestantblad eller omhändertagandeblad. I denna ska alla beslut som har fattats samt viktiga händelser och väsentliga uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder avseende den intagne dokumenteras. Även uppgifter om omständigheter i övrigt som är av betydelse för vistelsen i arresten ska dokumenteras. Dokumentationen ska ske så snart som möjligt. (Se 2 kap. 2 och 3 §§ PMFS 2015:7, FAP 102-1.)

Bedömning

Kroppsvsitationerna

AA och BB har gjort gällande att manliga poliser kroppsvsiterade BB och tvingade henne att ta av alla kläder utom trosor. Den polis- och arrestantpersonal som var involverad i omhändertagandet och tillsynen av BB har dock uppgett att kroppsvsitationerna utfördes av EE samt att de skedde avskilt och utan insyn från manlig personal. Ord står således mot ord i frågan

om manlig personal närvarade vid kroppsvisitationerna. Ytterligare utredningsåtgärder skulle enligt min bedömning inte leda till större klarhet. Jag har därför inte grund för att rikta någon kritik mot Polismyndigheten för hur kroppsvisitationerna av BB genomfördes.

Jag vill dock framhålla att det i ett protokoll över en avvisitering bör framgå tydligt vem som utfört eller bevittnat en kroppsvisitation.

Behandlingen av BB under omhändertagandet

Rätten till kläder

De kläder som den som är intagen i en polisarrest får ha på sig får begränsas om det behövs för bl.a. hans eller hennes säkerhet. En individuell bedömning av vilka klädesplagg som den intagne får ha på sig måste därför göras. Jag har dock inget att invända mot en rutin som innebär att en frihetsberövad person normalt endast tillåts ha på sig en tröja, underkläder, byxor och strumpor. Jag har tidigare uttalat att jag inte har något att invända mot en rutin som innebär att kläder med snören eller livremmar inte tillåts i en cell för att förhindra att en frihetsberövad person skadar sig själv, även om någon sådan faktisk risk inte konstaterats i det enskilda fallet. Sådana rutiner förenklar avvisiteringen och är dessutom i de intagnas intresse. (Se mitt beslut den 26 september 2016, dnr 2817-2015.)

Av utredningen framgår att BB efter avvisitationen endast fick behålla en body och trosor. De överväganden som gjordes om vilka kläder BB skulle få ha på sig dokumenterades inte och framgår inte heller av de involverade polisernas eller arrestantvakternas upplysningar i ärendet här. Det finns därför inte underlag för mig att uttala mig om de bedömningar som gjordes av vilka kläder BB fick ha på sig. Jag konstaterar dock att det varken av den säkerhetsbedömning som gjordes i samband med att BB sattes in i cellen eller av de upplysningar som lämnats med anledning av JO:s utredning kommit fram något som enligt min mening motiverade ett avsteg från de rutiner för intagnas klädsel som gällde i arresten.

Av utredningen framgår vidare att BB uppgav för GG att hon frös och att GG rapporterade till FF att han noterat att BB tagit av sig sin body för att använda den som kudde eller täcke. En frihetsberövad person som uppger att han eller hon fryser ska självklart erbjudas kläder eller en filt om det är möjligt med hänsyn till hans eller hennes säkerhet. Eftersom BB inte tilläts att ha annat än underkläder på sig borde hon enligt min mening ha erbjudits t.ex. en filt att värma och skylla sig med redan när hon sattes in i cellen.

Polismyndigheten ska kritiseras för att BB endast fick ha underkläder på sig i arresten och för att hon inte erbjöds t.ex. en filt att värma och skylla sig med.

Rätten till toalettbesök

Av utredningen framgår att BB vid flera tillfällen påkallade arrestantvakternas uppmärksamhet och bad att få använda toaletten, men att hon hänvisades till att

kissa i ett hål i golvet i cellen. Såvitt framgår av arrestantvakternas upplysningar och av Polismyndighetens bedömning var den huvudsakliga anledningen till detta en lokal rutin vid arresten i Sundsvall enligt vilken frihetsberövade normalt inte tas ut ur cellerna för toalettbesök nattetid. Under den tiden är de frihetsberövade därför hänvisade till att uträtta sina behov i ett hål i golvet utan möjlighet att spola.

Varje intagen ska bemötas med respekt för sitt människovärde och med förståelse för de särskilda svårigheter som är förenade med ett frihetsberövande. I detta ligger enligt min mening att en intagen normalt ska ges möjlighet att uträtta sina behov på en toalett. Denna möjlighet kan i vissa fall behöva begränsas, t.ex. om den frihetsberövade personens tillstånd är sådant att han eller hon inte kan tas till en toalett. Det är också godtagbart att den frihetsberövade personen ibland kan behöva vänta på att få besöka toaletten om det är nödvändigt av säkerhetsskäl eller på grund av arrestantvakternas arbetsbelastning. Att ha en rutin som innebär att toalettbesök som huvudregel inte tillåts mellan kl. 22.00 och 7.00 – och under denna tid låta den intagne kissa i en golvbrunn eller liknande – är emellertid inte acceptabelt och givetvis inte heller förenligt med hur en intagen ska bemötas och behandlas. Polismyndigheten ska kritiseras för att BB hänvisades till att uträtta sina behov i ett hål i golvet när hon bad att få besöka toaletten.

Jag utgår från att Polismyndigheten ser över sina instruktioner och rutiner för intagnas toalettbesök nattetid. Jag vill också framhålla att bemanningen i en arrest måste vara dimensionerad så att det under dygnets alla timmar är möjligt att låta frihetsberövade personer besöka en toalett inom rimlig tid.

AA:s och BB:s övriga klagomål på hur BB behandlades under omhändertagandet ger inte anledning till något uttalande från min sida.

Dokumentation

Som framgått ovan dokumenterade polisen inte det beslut som fattades om vilka kläder BB skulle tillåtas att ha på sig. Av utredningen framgår att polisen inte heller dokumenterade att BB bad att få använda toaletten, att BB hänvisades till att kissa i ett hål i golvet eller att BB till slut fick använda en toalett. Det borde självfallet ha skett.

Det är ett grundläggande krav ur rättssäkerhets- och kontrollsynpunkt att beslut och åtgärder dokumenteras i enlighet med de bestämmelser som gäller. Polismyndigheten kan därför inte undgå kritik för bristerna i dokumentationen.